

ZEMOS Orlické Podhůří a.s.

Ve společnosti ZEMOS Orlické Podhůří a.s. jsou si vědomi, že krajina podhůří Orlických hor je jako stvořená pro české strakaté krávy, a tak pro svoje „holky“ zrealizovali ten nejlepší možný dárek k Vánocům 2025. Novou produkční stáj.

■ autor: Ing. Jakub Meduna

Již při příjezdu po silnici ve směru od Chocně do obce Rviště, na jejímž okraji se nachází středisko živočišné výroby, si všímavé oči mohou prohlédnout vlevo v kopci novou produkční stáj. Stáj, která jako by se zde nacházela „odjakživa“, totiž byla postavena na půdorysu stáje původní, a to za nepřerušeno provozu. Impulsem ke stavbě nové stáje, která prověřila jak houževnatost plemenic, tak i kolektivu zaměstnanců živočišné výroby, nebyla pouhá vidina navýšení produkce mléka, ale především snaha vytvořit ideální životní podmínky pro dojnice. Vedení společnosti v čele s předsedou představenstva Ing. Miroslavem Mikuleckým a zootechničkou Ing. Alžbětou Maříkovou očekává, že nová stáj přinese zlepšení celkového zdravotního stavu, zvýšení dlouhověkosti a užitkovosti plemenic.

Projekt nová produkční stáj

Když se podnik s 24 zaměstnanci a výměrou pozemků 690 ha (z čehož cca 400 ha je orná půda a zbytek TTP) rozhoduje o výstavbě nové produkční stáje pro 260 dojnic, tak jde zcela jasně o zásadní rozhodnutí, které nevznikne ze dne na den. Výše investice se pohybovala okolo 40 milionů Kč. Zásadním tématem bylo umístění nové stáje. Protože rozloha areálu není nafukovací, nachází se ve svahu a na okraji obce, bylo rozhodnuto, že se postaví na půdorysu stáje původní. S tím rozdílem, že se terén vyrovná, aby již nemusela být jedna polovina stáje o nějaký ten metr níže a dojnice nemusely dvakrát denně absolvovat cestu po schodech nahoru na dojírna a zpět. Realizací stáje byla pověřena firma STAVITELSTVÍ JOKEŠ, spol. s r. o., která splnila

Předseda představenstva Ing. Miroslav Mikulecký a zootechnička Ing. Alžběta Maříková

veškeré dohodnuté body a termíny, patří jí za to poděkování z úst předsedy společnosti. Stáj byla stavební firmou předána v prosinci 2025 a aktuálně probíhají dokončovací práce ve venkovních prostorách na obslužných komunikacích. Kontrast mezi starou a novou stájí můžete posoudit sami (viz foto). Nová kubaturní stáj je samonosná konstrukce bez vnitřních sloupů s tepelně odizolovanou střechou z PUR panelů. Uvnitř je stáj rozdělena centrálním krmným stolem na dvě shodné poloviny a každá polovina je ještě rozdělena do dvou kotců – skupin s 65 postýlkami. V každé ze čtyř skupin se nachází separační kotec s headlocky a branami na elektrický pohon, které usnadňují selekci zvířat. Do kotců se separují plemence na inseminaci, vyšetření březosti sonografem a provádění veterinárních zákroků. Lehací boxy osazené gumovými matracemi jsou v trojřadě uspořádání. Boxy se ručně vápni třikrát týdně. Pro vyšší komfort pohybového aparátu dojnic jsou do krmných chodeb osazeny guma. Kejdka se z chodeb odklízí vyhrnovacími lopatami. Velkým tématem dnešní doby je tepelná pohoda zvířat, a i na tu bylo v nové stáji myšleno. Jižní štít je tepelně odizolován, na bocích jsou svinovací plachty a uvnitř stáje jsou na každé polovině dvě řady vertikálních ventilátorů usměrňujících proud vzduchu. Dostupnost TMR po celý den zajišťu-

je robotický šnekový přihrnovač, cyklus každou hodinu. To, že se na pohodu zvířat myslelo, podtrhují dvě závěsná výkyvná drbadla v každém kotci.

Cesta od telete až po dojnici na nové stáji

Zasušené krávy jsou ustájené ve starší slámové stáně s přístupem na pastvu. Zde jsou i porodní boxy a malá dojírna na krávy po otelení. Krávy v ní absolvují první podojení a následně se přesouvají na novou produkční stáj. Narozené tele je napojeno mlezivem, které se mrazí do pytlíků a jeho kvalita se kontroluje refraktometrem. Dodržování pracovních postupů, správné první napojení telete a rozvoj imunity se kontrolují pomocí odběru krve telat a stanovením protilátek. Po přesunu telat do vzdušného a vyhovujícího teletníku jsou telata nejprve měsíc ustájena ve VIB a následně přechází do skupin po 15 kusech se žlábkou Milkbar. Telata se krmí mléčnou krmnou směsí 3krát denně. Z teletníku se jalovičky i býčci ve věku cca tři měsíců přesouvají na odchovnu mladého dobytka, která je zhruba ve tři kilometry vzdálené Velké Skrovnici. Býčci se prodávají jako zástav přibližně v 220 kg. Jalovice se na OMD zapouští a následně se jako vysokobřezí převáží zpět na porodnu do Rviště. Třikrát ročně jezdí ostrouhat celé stádo paznehtáři. Na produkční stáji

Nová produkční stáj v procesu a torzo stáje původní

jsou v oddělené skupině krávy v rozdoji a následně se zařazují do skupin vrchol – konec laktace. Krávy se dojí dvakrát denně na již zasloužilém rybinové dojírně 2 x 8, a proto se v podniku začínají bavit o její budoucí náhradě, ať už v podobě klasické dojírny anebo spíše o nějaké robotizované verzi. Produkční stáj se zakrmuje 2krát denně. Krmná dávka se skládá z kukuřičné siláže, žitné a travní senáže, mláta, produkční směsi vlastní výroby a melasy.

Management zdraví a reprodukce

Ve zkratce by se dalo napsat: dokonalá souhra zootechničky Ing. Maříkové s obojky Ovalert. Zabřezávání krav v roce 2025 dosáhlo hodnoty 49 % po všech inseminacích. Tohoto výsledku bylo dosaženo díky stabilní úrovni zabřezávání v jednotlivých měsících roku. O to cenější je tento výsledek s ohledem na skutečnost, že běžný denní režim plemenic byl v průběhu roku opakovaně narušován

probíhající výstavbou stáje. Dobré je zde zmínit i užítkovost krav za uplynulý kontrolní rok 9 306 kg mléka s obsahem tuku 3,98 % a 3,59 % bílkovin. Plemence v říji zootechnička vyhledává prakticky pouze pomocí obojků Ovalert a programu Nedap Now. Program Nedap Now používají od září 2025 a byli tak jedni z jeho prvních uživatelů. Prakticky většina inseminací krav a jalovic je na přirozené říje vychytané pomocí obojků. Ovalert je také pevnou součástí sledování zdravotního stavu zvířat. Jak říká zootechnička: „Nemáme pevně daný zdravotní protokol, ve stáji jsem denně a s pomocí obojků vždy včas odhalím začínající zdravotní problém. Např. rychlé odhalení G-mastitidy je zásadní. Kritické poporodní období s obojky snadno překlenujeme a při případných obtížích se nejprve snažím plemence nadřenčovat.“ Délka inseminačního intervalu byla za loňský kalendářní rok 77 dnů, SP 95 dnů, při délce me-

Opatření proti tepelnému stresu - svinovací plachty a ventilátory

zidobí 381 dnů. Ukazatelem, který v CRV důkladně sledujeme a který nám dává přehled, jak se pracuje se stádem, případně jak dobře se využívá monitorovací technologie na říje, jsou takzvané interinseminační intervaly. Ty nám udávají nápočet dní mezi dvěma následujícími inseminacemi a tím pádem po přepočtu procento krav či jalovic inseminovaných za 21 dní. V tomto ukazateli dosahuje podnik naprosto skvělých výsledků: za rok 2025 se 65 % přeběhlých krav znovu inseminovalo v 21denním cyklu a přeběhlých jalovic dokonce 82%. Vyšetření březosti sonografem se provádí každý týden. V průměru se v loňském kalendářním roce jalovice poprvé inseminovaly ve věku 14,5 měsíce a zabřezly ve věku 15,1 měsíce. Průměrný věk při prvním otelení tak vychází na 24,4 měsíce stáří.

Šlechtění a genetika

V podniku využívají výhod konceptu CRV All Inclusive a mají tak přístup k nejlepším bykům z nabídky CRV. Ing. Maříková plošně genomuje jalovičky na bázi DAC a výsledné PH využívá zprostředkovaně nejen v programu na tvorbu připarovacích plánů Sirematch, ale dále si dle výsledků třídí stádo a vybírá nevhodné jalovice do vlastního stáda pro prodej. V podniku mají nastavený vlastní chovný cíl pro počítání připarovacích plánů v Sirematchi. Vahou 45 % jsou zastoupeny produkční znaky, dále jsou 30 % zastoupeny znaky jako dlouhověkost, plodnost, zdraví vemene a perzistence. Vahou 25 % jsou v chovném cíli zastoupeny znaky exteriéru (vemeno a končetiny). Doba je „genomická“, a tak jsou v připarovacím plánu zařazeni býci jako: Maldini, Wasserstoff, Hot-Dog, Helmet a Zohy. Při výběru byků zootechnička klade důraz i na bezrohost. V podniku mají již dvě březí MB po bykovi Metris MOR-385.

Masné stádo

Kromě dojených krav v podniku chovají i menší stádo masných limousinských krav. Krávy jsou s telaty od jara do podzimu na pastvinách a na zimu jsou v zimovišti. Limousinského plemenného býka v podniku používají i na doskok čestr jalovic, které nezabřeznou po inseminaci. Významná část těchto jalovic se vrací do obratu stáda.

Rád bych za CRV poděkoval za dlouhodobou spolupráci a projevenou důvěru v CRV genetiku a další řešení. A na úplný závěr přeji mnoho chovatelských úspěchů, ať nový kravin dlouho slouží a přinese kýžené výsledky. ■